

kuviskerho

elokuvat

kirja

laut

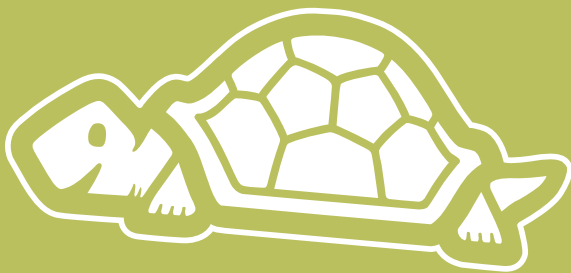
harrastuksia

k

lei

Työkaluja ohjaajaksi

Seitin ohjaajaopas

piir

hem

lii

bil

kaupungilla hengailu

discot

kesäpäivä

vertaistukiryhmä

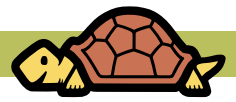
soittaminen

laulan

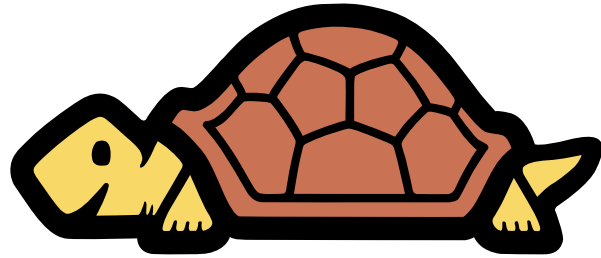
festarit

osallistumista

tyttökerho

Nuorisoyhteistyö

SEITTI

On nuorten unelmia!

www.seittiweb.org

Opas kehitetty yhteistyössä
Humanistisen ammattikorkeakoulun
yhteisöpedagogiopiskelija Hanna Tanskasen ja
Seitin aktiivin Sanna Taluksen kanssa.

Ohjaajakoulutus kehitetty yhteistyössä
Humanistisen ammattikorkeakoulun
yhteisöpedagogiopiskelija Minttu Luoman ja
Zainab Alin kanssa.

Hei Seittiläinen!

Kiitos, kun olet lähtenyt mukaan Seitin ohjaajakoulutukseen! Koulutus auttaa sinuun ohjaajaurallasi ja voit lähteä ohjaamaan vaikka varhaisnuorten toimintakerhoa. Tästä oppaasta saat vinkkejä toiminnan käynnistämiseen, ryhmän kanssa toimimiseen, mutta sen jälkeen toteutus onkin sinusta ja ryhmästäsi kiinni! Seittiohjaajana tutustut muihin nuoriin, pääset näyttämään taitojasi sekä opit koko ajan uutta.

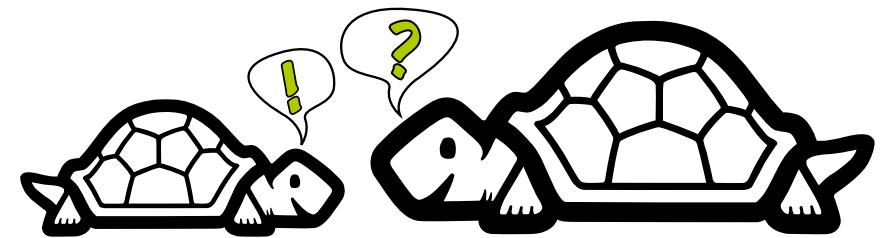
Panoksesi Seitin varhaisnuorisotoimintaan on tärkeä. Jokainen meistä varmasti muistaa, millaista on olla juuri teini-ikään ehtinyt nuori. Nuorelle on tärkeää, että ympärillä on luotettavia ja kivoja aikuisia. Saatat olla tietämättäsi jonkun nuoren esikuva! Seitin varhaisnuorisotoiminta antaa niin sinulle kuin osallistujillekin mukavan, toimeliaan harrastuksen. Sinä ja ryhmäsi päätätte mitä, missä ja milloin teette.

Tämä pieni opas auttaa sinua palauttamaan mieleen ohjaajakoulutuksessa läpikäytyjä asioita ja syventää käsiteltyjä teemoja. Opas on juuri sinua varten, joten voit huoletta tehdä omia muistiinpanojasi, niille on jätetty runsaasti tilaa. Ota yhteyttä Seitin nuorisotyön suunnittelijaan, mikäli sinulle tulee jotain kysyttävää. Yhteystiedot löydät oppaan lopusta.

Pitemmittä puheitta, on aika toimia! Seitti toivottaa sinulle oikein paljon onnea ja menestystä ohjaajanurallasi!

Käsitteitä

- **Nuorisoyhteistyö Seitti** - Nuorisoyhteistyö Seitti on neljän järjestön yhteistyöverkosto, jossa järjestetään toimintaa 13–29 -vuotiaille eri tavoin liikuntavammaisille ja pitkäaikaissairaille nuorille.
- **Varhaisnuori** - Seitissä varhaisnuoreksi kutsutaan noin 13–17 -vuotiasta nuorta.

Oppaan sisältö

Tässä oppaassa on käsitelty lyhyesti Seitin toiminta-ajatusta, hyvän ryhmänohjaajan ominaisuuksia, miten käynnistää ja vetää kerhotoimintaa (kuinka haen rahoitusta, mistä tilat ja muuta tarpeellista tietoa siihen liittyen) sekä vinkkejä ryhmän toimintaan. Lisäksi lopussa on vinkkejä motivaation ylläpitämiseksi ja muuta huomioitavaa ohjaajalle.

Sisällysluettelo

Mitä Seittitoiminta on?	1
Millainen on hyvä ryhmänohjaaja?	1
Vahva vitonen – Seitin varhaisnuorisotoiminnan viisi periaatetta.....	2
Miten alkuun?	2
Matti kukkarossa... mistä rahoitus kerholle?	3
Avustusperiaatteet	4
Esimerkkihakemus kerhotoiminnan rahoitukseen.....	5
Missä nähdään?.....	7
Ooksä jo kuullut...?!?.....	7
Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty	8
Ideasta todeksi	9
Toiminnan suunnittelulomake.....	9
Tutustutaan!	9
Ryhmä toimimaan.....	10
Ryhmän vaiheet.....	11
Motivaatio hukassa – mikä avuksi?	12
Muuta huomioitavaa ohjaajalle	12
Kerää palautetta	12
Ole luottamuksen arvoinen.....	13
Muista huolehtia omasta jaksamisesta	13
Muistiinpanosivut	14

Mitä Seittitoiminta on?

Seittitoiminta on yhdenvertaista ja esteetöntä nuorisotoimintaa 13–30 -vuotiaille nuorille ympäri Suomea. Seittinuoret ovat suunnitelleet ja järjestäneet esimerkiksi bileitä, illanviettoja ja tapahtumia. Lisäksi nuoret ovat käyneet mm. konserteissa ja elokuvissa.

Seitti tarjoaa myös valtakunnallisia viikonlopputapahtumia, koulutuksia sekä mielekästä vapaaehtoistoimintaa! Mukaan pääsee ottamalla yhteyttä Seitin nuorisotyön suunnitteliin ja/tai paikkakunnan Seitti-nuoriin. Toiminnassa voi olla mukana sekä järjestäjänä että osallistujana.

Yksi toiminnan muoto on paikallisryhmätoiminta, jossa nuoret itse järjestävät vapaa-ajan toimintaa muille paikkakunnalla asuville liikuntavammallisille ja pitkäaikaissairaille nuorille Seitin rahoituksella. Toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja nuorten itsensä ideoihin tapahtumiin. Lisäksi nuoret aikuiset voivat jatkossa toimia ohjaajina vetäen omalla asuinpaikkakunnalla erilaisia toimintakerhoja noin 13–17 – vuotiaille varhaisnuorille.

Millainen on hyvä ryhmänohjaaja..?

Vaikka jokainen ohjaa omaa ryhmäänsä omilla taidoillaan ja persoonallaan, on seittiohjaajilla yhteisiä piirteitä. Seittiohjaajat ovat aikuisia vapaaehtoisia, jotka ovat mm. **luotettavia, luovia ja hyviä kuuntelijoita**. Ne ovat ominaisuuksia, joita seittiläiset arvostavat toisissaan ja joista seittiohjaajat tunnetaan.

Luotettava ohjaaja suunnittelee tapaamiskerran etukäteen, tekee sitä varten tarvittavat järjestelyt sekä ilmestyy paikalle. Hän ei kerro ryhmän asioista ulkopuolisille ja kohtelee jokaista kerholaista tasapuolisesti. Luotettava ohjaaja myös sitoutuu vapaaehtoistehtäväänsä.

Luovuus, rentous ja uskottavuus auttavat nuorten kanssa toimiessa pitkälle, ole rehellisesti oma itsesi, mutta tarvittaessa ota tiukka linja!

Toimintaa suunniteltaessa ei kannata miettiä, mitä ei voida tehdä tai mihin ei pystytä. Ensiksi laitetaan kaikki ideat kehiin, joista lähdetään yhdessä luovasti soveltaen toteuttamaan ja tekemään. Avoimuus on hyväksi toimintaa suunniteltaessa, jotta jokaisen osallistujan tarpeet tulevat huomioituksi.

Hyvä kuuntelija ottaa kopin nuoresta, jolla on huolia. Nuoruus on myrskyisää aikaa, niin hyvässä kuin pahassa. Hyvä kuuntelija ottaa vastapuolen sanomiset tosissaan. Yhdessä löytyy varmasti ratkaisu moniin erilaisiin tilanteisiin. Jollei kahdestaan, niin yhdessä voidaan viedä asioita eteenpäin, sillä joukossa on voimaa!

Tärkein ominaisuus: Sinä! Luonteesi, taitosi, persoonallisuutesi.. Älä turhaan piilottele esimerkiksi taitojasi tai hyvää huumorintajuasi! Olet juuri sopiva ohjaaja omana itsenäsi!

Vahva vitonen

- Seitin varhaisnuorisotoiminnan viisi periaatetta

Seitin arvot näkyvät kaikessa toiminnassa. Seittitoiminta on aina aidosti **nuorten näköistä**, koska se toteutetaan **Nuorilta Nuorille** -periaatteella. Jotta **yhdenvertaisuus** toteutuisi, on toiminnan oltava myös **esteetöntä**. Siksi Seittitoimintaan on kaikkien **helppo osallistua!**

Näiden arvojen lisäksi vapaaehtoisuudella ja vertaistuella on suuri merkitys Seitin toiminnassa. Vapaaehtoinen saa itselleen hyvän mielen ja arvokkaita kokemuksia, jotka hyödyttävät muussakin elämässä. Vertaistuki voi olla vain läsnäolemistä tai esimerkin näyttämistä. Nuori saattaa olla kiinnostunut sinun elämänpolusta ja haluaa kysyä esimerkiksi itsenäistymiseen, opiskeluihin ja parisuhteeseen liittyviä asioita sinulta. Voit itse rajata asiat, joita haluat nuorelle omasta elämästäsi kertoa.

Seittiohjaaja on nuoruuden mentori!

Varhaisnuoruuden jo läpikäynyt sinulla on omakohtaista tietoa nuorena olemisesta. Sinulla on arvokasta tietoa, jota voit jakaa ryhmällesi. Olet avainasemassa nuorten elämässä heidän piilevien kykyjensä löytäjänä. Mentoroinnilla tarkoitetaan ”vanhemman ja viisaamman” ja ”nuoremman ja kokemattomamman” välistä työskentelyä. Sen tavoitteena on auttaa nuorta löytämään omat, piilevät kykynsä ja tuoda niitä esille. Sinun ei kuitenkaan ohjaajan roolista huolimatta tarvitse ottaa liikaa vastuuta nuorten elämästä.

Miten alkuun?

Alla olevaan laatikkoon on koottu listaus vaiheista, joita noudattamalla pääset alkuun kerhotoiminnan vetämisessä. Listaus on suuntaa antava, voit myös tarvittaessa hypätä jonkin vaiheen yli.

1. Osallistu Seitin järjestämään ohjaajakoulutukseen tai ota yhteyttä Seitin nuorisotyön suunnittelijaan.
2. Aito kiinnostus ja motivaatio lähteä vetämään nuorten tapauksia 1–4 kertaa kuukaudessa.
3. Suunnittele kerhon toimintaa; aloitusajankohta, mitä, missä ja milloin, kenelle kerho on ja mitä siellä tapahtuu?
4. Hae rahoitusta kerhon toimintaan Seiltä ja lähetä suunnitelma kerhon toiminnasta.
5. Kun olet saanut luvan kerhon perustamiseen, tee tilavaraus kuntoon, laadi mainos ja aloita kerhon markkinointi.
6. Lähde toteuttamaan kerhokertoja!

Varhaisnuorten toimintakerhon vetämisestä kiinnostunut nuori osallistuu Seitin järjestämään ohjaajakoulutuksen tai on suoraan yhteydessä Seitin nuorisotyön suunnittelijaan. Kerhon perustamiseen ei tarvita alkuun muuta kuin halu ja kyky suunnitella sekä toteuttaa nuorten tapaamisia 1–4 kertaa kuukaudessa.

Voit miettiä valmiiksi omia taitojasi ja mielenkiinnon kohteitasi, mitä haluaisit tehdä yhdessä nuorten kanssa? Tai muistella, mitä sinä olisit halunnut tehdä vapaa-ajalla 13–17-vuotiaana. Kannattaa kuitenkin pitää mielessä, että vaikka omasta mielestäsi joku asia olisi maailman paras juttu, eivät muut välttämättä innostu siitä yhtä paljon. Suunnittelu ja ideoiden hyväksyttäminen ja toteuttaminen yhdessä ryhmän kanssa toimii parhaiten. Seitin kerhoissa avainasemassa on toiminnan toteuttaminen yhdessä osallistujien kanssa – kysy, kuuntele ja toteuta!

Sitten voit alkaa suunnitella kerhon käynnistämistä, yksin tai kaverin kanssa! Parhain ajankohta perustaa kerho ja hankkia jäsenet saattaa olla koulujen lukukauden käynnistyttyä joko alkusyksystä tai vuodenvaihteen jälkeen. Tämä on kuitenkin aina tapauskohtaista ja saat itse päättää, kuinka pitkä kausi teillä on, esimerkiksi pelkkä kevät- tai syyskausi vai läpi koko vuoden. Kannattaa lähteä kuitenkin siitä ajatuksesta, että suunnittelet pystyväsi ohjaamaan kerhoa vähintään puoli vuotta. Sen jälkeen voit miettiä kerhon jatkumista uudestaan ja kysellä myös kerholaisten mielipidettä asiasta. Usein myös toiminnan käynnistyminen ja vakiintuminen vaatii aikaa, joten ole pitkäjänteinen. Ensimmäisen toimintakauden aikana sana kerhosta leviää varmasti!

Matti kukkarossa... mistä rahoitus kerholle?

Seitti tukee kerhotoimintaa suunnitteluavun lisäksi myös taloudellisesti. Seitin rahoituksen lisäksi voit hankkia paikallisia sponsoreita tukemaan kerhon toimintaa. Seuraavilta sivuilta löydät Seitin rahoittamaa toimintaa koskevat avustusperiaatteet ja esimerkin kerhotoiminnan budjetista. Sinun tulee toimittaa ennen kerhon alkua suunnitelma kerhon toiminnasta (kenelle, milloin, kuka toimii vetäjänä ja millainen kerho on kyseessä) ja alustava budjettilaskelma, josta käy ilmi Seitin rahoituksen tarve (tilavuokra, yleisavustajan palkka, materiaalit, kuljetukset tutustumiskäynteihin tms.). Huomaathan, että budjetti on suuntaa antava eli muutokset ovat mahdollisia kerhokauden aikana ja toteuma voi olla yli tai alle alustavan budjetin.

Pidä Seitin nuorisotyön suunnittelija selvillä suunnitelmistasi puhelimitse tai sähköpostitse. Älä varaa tai maksa mitään ennen kuin olet kysynyt luvan nuorisotyön suunnittelijalta ja täyttänyt toiminnasta budjettilaskelman, ettei tule ikäviä yllätyksiä. Seitti kuitenkin tukee erittäin mielellään varhaisnuorten kerhoja, joten rahoitus järjestyy kyllä.

On kuitenkin hyvä muistaa, että aina ei tarvita rahaa tai mitään ihmeellisyysä! Nuoria on hyvä opettaa välillä siihen, että ilman niitäkin voi olla hauskaa. Välillä ”ihan-vaan-hengailu” on parasta. Kerhokertoja miettiessä voi toimintaa suunnitella esimerkiksi niin, että osa kerroista on ”maksuttomia” kertoja, kuten leffailta ja toisella kerralla mennään vaikka pizzalle Seitin piikkiin. Huomioithan myös, että joiltain kerhoilta kannattaa periä omavastuu osallistujilta. Tällainen voi tulla kyseeseen esimerkiksi, jos lähdette kerhoporukalla keikalle tai elokuvateatteriin. Kysy lisää nuorisotyön suunnittelijalta.

Mikäli tarvetta on, maksaa Seitti kerhon yleisavustajan palkan!

Avustusperiaatteet

Seitti tukee erittäin mielellään taloudellisesti nuorten omaehtoista toimintaa ja nuorten järjestämiä tapaamisia! Avustusperiaatteet ovat suuntaa antavia ohjeita, jotta kaikilla nuorilla eri puolilla Suomea olisi samanlaiset mahdollisuudet saada Seitiltä rahoitusta nuorten toimintaan ja tapaamisiin.

Varhaisnuorten kerhotoimintaa koskevat avustusperiaatteet:

- Ennen kerhon aloittamista tee suunnitelma siitä, millaisesta kerhosta on kyse. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi kerhon aloitusajankohta (ei tarvitse olla tarkkaa päivää, riittää kuukausi), alustava kokoontumispaikka, kenelle kerho on tarkoitettu, onko kyseessä teemakerho vai yleinen varhaisnuorille suunnattu kerho, kuinka usein kokoonnutaan, kuka / ketkä vetävät kerhoa, miten tiedotus / markkinointi hoidetaan.
- Lähetä suunnitelma Seitin nuorisotyön suunnittelijalle viimeistään kuukautta ennen kerhon aloitusta, jotta ehdit hoitaa kaikki käytännönjärjestelyt ennen kerhon aloitusta. Mitä aiemmin, sitä parempi, niin ei tule kiire järjestelyiden kanssa.
- Suunnitelman lisäksi muista lähettää budjetti ennen kerhon aloitusta, kunhan olet selvittänyt tilat, joissa kerhoa pidetään ja suunnitelmia toiminnan sisällöksi.
- Toimita kerhokauden päätteeksi selvitys Seitille siitä, mitä kerhokerroilla tapahtui (lyhyesti, esim. ti 13.4. leivonta) ja nimilista jokaiselta kerhon tapaamiskerralta. Tämä on ehdoton edellytys rahoitusta varten!
- Kysy kauden viimeisellä kerralla kirjallista palautetta osallistujilta kerhon toiminnasta ja ehdotuksia jatkoa varten; palautelomake, viestiseinä, mitä ikinä keksitkin! Saat käyttää luovuutta palautteen keräämiseksi.
- Voit halutessasi myös lähettää valokuvia kerhotapaamisista tai ryhmän tuotoksia nuorisotyön suunnittelijalle.

Näihin kuluihin voit hakea rahoitusta

- Tilavuokrat
- Ostopalvelut (esim. leffa- ja konserttiliput, liikuntapalvelut)
- Materiaalihankinnat (askartelutarvikkeet ja muu tarpeellinen; huom. kuitit)
- Matkakuluihin (tarkoittaa yhteiskuljetusta muualle kuin kerhopaikalle, esim. tutustumiskäynnit)
- Tiedotukseen (esim. mainos paikallislehdessä, huom. kuitit on oltava)
- Yleisavustajan palkkaan (kysy lisää nuorisotyön suunnittelijalta)
- Ruokaan ja tarjoilukuluihin

Muuta huomioitavaa rahoitusta haettaessa:

- Toiminnan tulee olla avointa kaikille ikäryhmään kuuluville nuorille (ei jäsenyys-periaatetta).
- Toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan osallistujien toiveet ja ideat.
- Tapahtumia järjestettäessä on huomioitava esteettömyys.

Esimerkkihakemus kerhotoiminnan rahoitukseen

Joensuun "likkaklubi"
Maisa Mainio
Puh. 040 - 1234567
Email: maisa.mainio@esimerkki.fi

Nuorisoyhteistyö Seitti
Nuorisotyön suunnittelija Jenni Kuusela
Mannerheimintie 107
00280 Helsinki

LIKKAKLUBIN KEVÄT

(tammi-toukokuu 2015, tapaaminen joka toinen viikko)

Joensuun likkaklubi kokoontuu keskustan nuorisotalolla joka toinen keskiviikkoilta klo 17.30 – 20. Kevään toiminta aloitetaan viikolla 3, jolloin tutustutaan toisiimme ja vietetään ilta orientoituen kerhotoimintaan. Toiminnan vastuuvetäjänä kevään ajan toimii Maisa Mainio.

Kerhon toimintaan on ilmoittautunut joulukuun loppuun mennessä 6 tyttöä, jotka ovat 13 – 17 -vuotiaita. Tammikuun aikana mukaan voidaan ottaa vielä 4 kerhotoiminnasta kiinnostunutta nuorta.

Kerhon toimintaa on mainostettu paikallislehdessä, paikallisjärjestöjen sähköpostilistoilla, Seitin facebook – sivulla ja erilaisten vammaisjärjestöjen lehdissä. Lisäksi tulevasta ryhmän toiminnasta on tiedotettu alueen kouluille, sairaalan kuntoutusohjaajille ja nuorisotyöntekijöille.

Kerhoa varten esteettömät tilat on varattu paikallisesta nuorisotalosta, jota saadaan käyttää maksutta.

Esimerkkihakemus kerhotoiminnan rahoitukseen jatkuu...

Kevään toiminnan osalta alustava budjetti on seuraavanlainen (budjetti on laskettu 10 osallistujalle):

Budjetti

Askartelutarvikkeet	10 €/hlö =	100 €
Pizzailta viikolla 5	12 €/hlö =	120 €
Shoppailureissu viikolla 9 (taksikuljetukset)	8 €/hlö =	80 €
Leffaillan napostelut viikolla 13	5 € / hlö =	50 €
Vappudisco viikolla 19 (ilmapallot, syömiset)	10 € / hlö =	100 €
Yht.		350 €

Haemme Seitiltä 350€

Ystävällisin terveisin,

Maisa Mainio

Maisa Mainio

Joensuun likkaklubin vetäjä

Missä nähdään?

Tilojen hankinta kannattaa aloittaa ajoissa, koska tarvitset paikan, mitä markkinoida. Tärkeintä on esteettömyys, jotta jokainen pääsee paikalle. Esteettömien ja "nuorekkaiden" tilojen löytäminen saattaa aiheuttaa päänvaivaa. Sopivaa tilaa etsiessä on hyvä ottaa huomioon, että se on neutraali paikka, hyvien kulkuyhteyksien päässä ja että tilaa on riittävästi. Kannattaa miettiä myös kohderyhmän intressejä; millaiseen paikkaan 13-17-vuotias nuori haluaisi mieluiten tulla?

Tiloja kannattaa kysyä suoraan oman paikkakuntasi nuorisotoimesta, paikallisjärjestöltä, kirjastosta sekä kouluilta. Ehdottomasti kannattaa katsoa erilaisia tiloja googlen avulla! Apua tilojen etsintään saat myös nuorisotyön suunnittelijalta. Kannattaa myös rohkeasti kokeilla paikallisyhdistysten tiloja, ne ovat usein muita tiloja edullisempia samoin kuin nuorisotoimen tilat! Kysele aktiivisesti, sinä olet oman asuinalueesi paras asiantuntija. Tilojen ei välttämättä tarvitse olla täysin esteettömiä! Pienet puutteet eivät haittaa, kunhan kaikki pääsevät turvallisesti mukaan.

On tärkeää, että paikka on lähestulkoon aina sama ja siellä on sama tuttu ohjaaja / ohjaajat nuorten kanssa. Se luo luottamusta niin nuorten kuin nuorten vanhempien kanssa. Mikäli kerhon toimintakerta pidetään jossain muualla, on siitä ilmoitettava nuorille ja nuorten vanhemmille ajoissa, jotta kaikki osaavat tulla oikeaan paikkaan ja ehtivät järjestää kyydit (taksit) ajoissa oikeaan paikkaan.

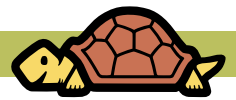
Ooks sä jo kuullut..?!?

Kun ohjaajat ja tilat ovat selvillä, voit aloittaa kerhon markkinoinnin. Markkinoinnin avainkysymyksiä ovat: mitä, missä, milloin ja kenelle? Oli kyseessä sanomalehti- tai Facebook-ilmoitus, on sen oltava napakka ja simppeli info siitä mitä tapahtuu, missä ja koska. Muuten mainosten ulkonäöllä ei ole niin väliä. Voi tietenkin olla innostavaa, jos suunnittelet kokkikerhon aloittamista, koristella mainos ruuanlaittoon liittyvillä asioilla. Ole luova ja tuo oma näköyksesi nuorten toiminnasta esiin!

Uuden toiminnan markkinointiin kannattaa panostaa. Käytä hyödyksesi paikallisyhdistysten tiedottamismahdollisuudet, paikallissanomalehden ilmoituspalsta, Seitin jäsenjärjestöjen lehdet ja Facebook-ryhmät sekä koulujen, kirjastojen ja kauppojen ilmoitustaulut. Puskaradio toimii aina. Kutsu henkilökohtaisesti ikäryhmään kuuluvia nuoria paikalle. Yhteistyössä on voimaa: informoi esimerkiksi alueen muita järjestöjä uudesta toiminnasta sähköpostitse tai henkilökohtaisella vierailulla.

Kerro uudesta kerhosta nuorten vanhemmille!

Markkinointi kannattaa käynnistää kaikkialla samaan aikaan. Käy välillä Facebookissa nostamassa ilmoitustasi sekä siivoamassa kaupan ilmoitustaululta oma mainoksesi esiin. Seitiltä saa tarvittaessa apua mainosten laatimiseen ja kohtuullisiin markkinointikuluihin. Muista liittää Seitin kilpikonna-logo mainoksiin! Saat sen nuorisotyön suunnittelijalta tai Seitin nettisivuilta.

Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty

Aina, kun suunnittelee jotakin, kannattaa hyödyntää suunnittelun peruskysymyksiä:

Miksi tehdään?

Miten toiminta vastaa paikallisten nuorten tarpeisiin ja tavoitteisiin? Mitä toivot, että varhaisnuori saa sinun vetämästäsi kerhosta? Onko se kavereita, vertaistukea vai uusia taitoja?

Kenelle tehdään?

Mikä on kohderyhmäsi? 13–17 -vuotiaat ruuanlaitosta/elokuvista/liikunnasta kiinnostuneet vai jokin muu? Pidätkö likkaklubia, jätkäkerhoa vai kerhoa sekä tytöille että pojille?

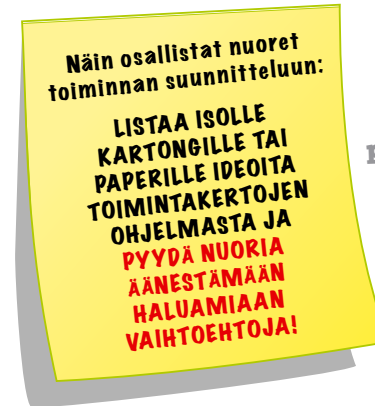
Kuka tekee?

Matti ja Maija ovat lupautuneet tänä syksynä toimimaan kerhonohjaajina. Sanna ottaa vastuun ensi vuoden alusta.

Kun pystyt vastaamaan kattavasti edellä oleviin kysymyksiin, olet linjannut jo kerhosi perusidean. Myös "mitä tehdään?" on tärkeä kysymys. Voit ehdottaa omia ideoitasi ja ohjata suunnittelua, mutta kysy aina ryhmän mielipidettä. Yhdessä suunniteltaessa vähenee myös yhden ihmisen vastuu ja tehtävät voidaan jakaa. Itse saat kuitenkin päättää pidätkö kerhoa pelkästään tytöille, pojille vai sekä että, näin ohjaat kerhon toimintaa alkuun.

Ideasta todeksi!

Tässä muutamia nuorilta tulleita ideoita kerhon toimintaan. Löytyisikö näistä sinunkin kerhoon tekemistä?

talvirieha elokuvat
 lautapelit kuvikerho konsertit pelikerho
 discot kirjakerho vertaistukiryhmä
 piirtäminen biljardi tyttökerho
 liikuntakerho kesäpäivä
 kokkikerho festarit
 kaupungilla hengailu leipominen
 laulaminen / soittaminen

Ensimmäinen tapaamiskerta kannattaakin käyttää toiminnan suunnitteluun. Jotta suunnitellut ideat toteutuisivat, kannattaa ne myös laittaa jonkekin ylös. Pohjana voi käyttää alla olevaa suunnittelulomaketta. Ensimmäisessä sarakkeessa on esimerkki yhden kerhan suunnitelmasta.

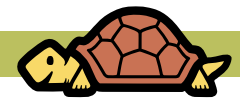
Toiminnan suunnittelulomake

Päivämäärä	Teema	Sisältö	Materiaali	Vastuuvetäjä
28.1.2015	Pizzailta	Tilataan pizzaa	Laskutus!	Maisa

Tutustutaan!

Tutustumisleikkien avulla ryhmäläiset tutustuvat toisiinsa. Näissä leikeissä on tärkeää, että kaikki ryhmäläiset ovat mukana. Ryhmän lämmittämiseksi on hyvä aloittaa sellaisella leikillä, jossa ei tarvitse kertoa vielä itsestään mitään, esimerkiksi nimi ja ikä riittävät. Kun ryhmään on saatu positiivinen tunnelma, voidaan aloittaa tutustuminen.

Pyröä ei kannata lähteä keksimään uudestaan. Tutustumisleikkejä löydät helposti netistä hakusanalla "tutustumisleikit". Kaikki leikit ovat täysin sovellettavissa ryhmäläisten erityistarpeisiin.

Erilaisia leikkejä ja pelejä löytyy myös kirjoista, kuten:

- Leskinen, Eija 2009. Ryhmä toimimaan.
Vinkkejä tutustumiseen, oppimiseen ja yhteistyöhön.
- Aalto, Mikko 2004. Ryppäästä ryhmäksi.
- Reddie Kids - kerhonoijaajan opas (*löytyy internetistä pdf-versiona*).

Tutustumisleikit ovat joiden nuorten mielestä lapsellisia, toiset lähtevät mukaan innoissaan. Väkisin ei kannata ottaa leikkejä mukaan, ainakaan kaikista eniten heittäytymistä vaativia. Tässä on oma esimerkkisi ja toimintasi tärkeässä asemassa. Lähde itse rohkeasti ja innostuneesti näyttämään esimerkkiä, äläkä häpeä "leikkimistä". Leikkimielisyys virkistää! Erilaisia leikkejä ja pelejä kannattaa ottaa mukaan myös muillekin kerroille, ei pelkästään tutustumisen yhteydessä, leikeillä saat hyvin katkaistua tylsistyneiden kerholaisten riehumista tai muuten tautettua pitkäkestoista tekemistä.

Ryhmä toimimaan

Jotta kaikilla olisi hyvä olla ryhmässä, on tutustumisen lisäksi luotava joitakin sääntöjä. Säännöt pitää laatia yhdessä, jotta jokainen kokee ne oikeudenmukaisiksi ja omikseen. Säännöt eivät ole simputtamista varten. Ne ovat takaamassa hauskan kerhokerran kaikille. Luotettava ohjaaja luo säännöt yhdessä ryhmän kanssa ja kohtelee jokaista jäsentä samanarvoisesti. Yhteiset säännöt lisäävät "ME-hengen" muodostumista, mikä taas edesauttaa toimivan ryhmän muodostumista. Pidä kuitenkin huoli, ettei kukaan koe sääntöjä liian ahdistaviksi tai rajoittaviksi. Sääntöjä ei kannata tehdä tekemisen vuoksi, muutamalla yhteisesti sovitulla pelisäännöllä pääsee pitkälle.

Sääntöjen merkitys korostuu silloin, kun tehdään jotakin (kädentaitoja, kokkausta, yms.) Silloin keskittymistä on hyvä pitää yllä, jotta jokainen pysyy kärryillä eikä tipahda kärryiltä. Tietysti huomioitava on myös paikan säännöt esimerkiksi erilaisilla vierailuilla tai tutustumiskäynneillä.

Esimerkiksi:

1. Ollaan ajoissa.
2. Ei puhuta ohjaajan päälle.
3. Ei syrjitä / kiusata / jätetä ketään yksin!
4. _____
5. _____

Jos keskittyminen herpaantuu jatkuvasti ja toiminta keskeytyy, on hyvä miettiä, mistä se johtuu. Kun nuoret ovat innoissaan kerhosta ja kokevat sen toiminnan mielekkääksi, ei keskittymisen pitäisi olla ongelma. Ota vastaan palautetta, kun sitä sinulle annetaan, ettei käy niin että nuoret äänestävät poissaolollaan. Kaikkia tyydyttävien ratkaisujen löytymisen onnistuu varmasti avoimuudella ja nuorten kanssa puhumalla.

Huolehdi pienten taukojen pitämisestä toiminnan lomassa, ettei osallistujilta lopu puhti kesken. Mikäli mahdollista, ota kaveri avuksi ja tueksi ohjaamaan ryhmää, silloin ei tarvitse olla yksin kantamassa vastuuta. Kerhotapaamiselle kannattaa luoda selkeä kaari: aloitus, esittely teemasta, toiminnallinen osuus ja lopetus, jonka aikana myös rauhoitutaan. Silloin osallistujilta ei kulu turhaa energiaa ihmettelyyn, vaan päästään heti toimimaan.

Tietenkin välillä nuoria on ohjattava tiukkaan sävyyn, ohjaajasta johtumattomista syistä! Kunhan huomauttaa asiallisesti eikä tee siitä suurta numeroa, pärjät varmasti.

Lisäksi kannattaa muistaa, että nuorilla saattaa olla kysyttävää päivän aiheista, mutta he eivät aina uskalla kysyä koko porukan kuullen vaan saattavat haluta tulla juttelemaan tilaisuuden jälkeen. Ohjaajan kannattaa varautua tähän, eikä rynnätä aina ensimmäisenä pois tapaamisesta.

Ryhmän vaiheet

On tärkeää muistaa, että jokainen nuori on omanlaisensa persoona ja joskus voi tulla eteen haastavia tilanteita. Ohjatessasi kerhoa kannattaa tunnistaa ryhmädynamiikka ja sen vaikutus ryhmän toimintaan. Yleisesti ryhmän toiminta voidaan jakaa viiteen kehitysvaiheeseen: muotoutuminen, kuohunta, yhteistoiminnan syntyminen, kypsä toiminta ja hajoaminen. Alla on muutama ominaisuus jokaiselle vaiheelle. Voit peilata näitä myös myöhemmin oman ryhmäsi toiminnassa.

1. Muotoutuminen

Ryhmän jäsenet ovat varovaisia, epävarmoja ja etäisiä. Tässä vaiheessa jäsenet tarkkailevat toisiaan ja tyyppillisesti eivät ehkä uskalla vielä sanoa asioihin omaa mielipidettä. Alussa on hyvä luoda ryhmän yhteiset pelisäännöt.

2. Kuohunta

Tässä vaiheessa ryhmän jäsenet haluavat korostaa omaa näkemystään asioista, eivätkä niinkään kuuntele muiden mielipiteitä. Tähän vaiheeseen kuuluu ryhmän jäsenten ja ryhmän vetäjän arvostelu, testaaminen ja tehtävien vastustaminen. Nuoret saattavat muodostaa kuppikuntia, koska ryhmä ei koe, että heillä olisi yhteistä tavoitetta.

3. Yhteistoiminnan syntyminen

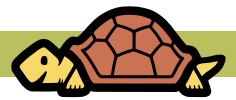
Ryhmälle kehittyy me-henki ja yhteenkuuluvuus. Samaan aikaan ryhmäläisten roolit selkeytyvät ja vuorovaikutus on toimivaa. Sitoutuminen toimintaan on tässä vaiheessa erittäin hyvää ja ristiriitoja välttää toimintaa yleensä kaunistellaan. Kaikki toimii "liiankin hyvin".

4. Kypsä toiminta

Ryhmäläisten asema on jo vakiintunut ja kaikki tuntevat kuuluvansa ryhmään. Ilma-piiri on avoin. Vuorovaikutus toimii, koska kaikki luottavat sekä itseensä että muihin. Toiminta on joustavaa ja ryhmällä on kyky erilaisten ongelmien ratkaisemiseen.

5. Hajoaminen / jatkuminen

Ryhmä on päässyt tavoitteeseensa ja hajoaa. Ryhmän jäsenet tuntevat haikeutta tai helpotusta. Ryhmä voi myös jatkaa toimintaansa ja edelleen kehittää sitä.

Motivaatio hukassa – mikä avuksi?

Kun ohjaat ryhmää, on tavallista, että jossain vaiheessa motivaatio ohjaamiseen saattaa hiipua. Paikalle ei tule uusia nuoria tai tuntuu, että kerhotoimintaa ei ole enää mielekästä ohjata. Mitä voimme tehdä silloin, kun tehtävä ei maistu? Pitää muistaa, ettei motivaatio tule yhtäkkiä mistään, joten sitä ei kannata jäädä odottelemaan. Hyvä ohje motivaation löytämiselle on se, että älä jää toimeettomaksi, sillä usein pienikin tekeminen ja edistyminen tuottavat mielihyvää ja synnyttävät puuttuvaa motivaatiota. Mielenkiinto ja innokkuus ovat myös toiminnan seurausta, eivät pelkästään toiminnan syy. Kyky innostua asioista ja motivoitua on tärkeä taito ja niitä voit harjoitella niin kuin muitakin taitoja. Kun motivaatio on taas löytynyt, asiat tuntuvat helpommilta ja tehtävät sujuvat!

- Voit lisätä innostusta ja motivaatiota ohjaamiseen näillä vinkeillä:
- Mitä hyötyä sinulle on kerhonohtamisesta? Voitko oppia uusia asioita ja kehittyä? Mieti myös miksi alun perin halusit lähteä ohjaajaksi.
- Muista välillä kehua itseäsi! Voit myös purkaa motivaation puutetta muiden ohjaajakollegoiden kanssa ja purkaa turhautumista yhdessä.
- Mieti hetkiä, jolloin olet erityisesti onnistunut jossain asiassa, sen ei tarvitse välttämättä liittyä kerhonohtamiseen vaan muihin asioihin elämässä.
- Muistele hyviä hetkiä kerhon toiminnassa; osallistujien iloa ja innostusta, positiivista palautetta jota olet saanut tai kiitoksia.

Muista, että joskus puhuminen muiden kanssa auttaa! Yhdessä ongelmaan saadaan usein helpommin ratkaisu, kun ei tarvitse murehtia yksin! Yhteisesti pohdittu ongelma ei ehkä olekaan niin suuri, kuin luulit ja voit päästä eteenpäin! Joukossa on voimaa!

Muuta huomioitavaa ohjaajalle

Kerää palautetta

Kannattaa kerätä ryhmäläisiltä ainakin viimeisellä kerralla palautetta kerhon toiminnasta ja osallistujien tyytyväisyydestä. Tässä on yksi esimerkkipohja palautteen keräämiseen. Voit myös hyvin käyttää luovuuttasi ja kerätä palautetta eri tavalla, kunhan kokoat palautteista koosteen nuorisotyön suunnittelijalle.

Palautemalli:

Ikä _____

Sukupuoli _____

Mikä oli parasta kerhossa? _____

Mikä oli tylsintä kerhossa? _____

Haluatko jatkossa osallistua kerhon toimintaan? Kyllä () Ei ()

Mitä mieltä olit ohjaajasta? _____

Ole luottamuksen arvoinen

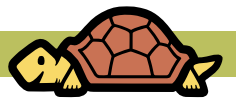
Muista, että olet vaitiolovelvollinen sekä kerholaisten, että heidän vanhempiensa kanssa käydyistä keskusteluista. Jos nuorella on esimerkiksi huolia tai hän kertoo sinulle jotain muuta henkilökohtaista, ne asiat kuuluvat vain sinulle. Älä kerro asiaa eteenpäin. Jos kyse on kiusaamisesta, keskustele ensin kerholaisen kanssa ja ota tarvittaessa yhteys vanhempiin. Kerro kuitenkin tilanteesta vain niille, joita se koskee. Kerholaisten vanhemmat saattavat kertoa sinulle heidän omia asioitaan, muista vaitiolovelvollisuutesi silloinkin.

Muista huolehtia omasta jaksamisesta

Seitin toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja myös kerhonohtajana olet yksi vapaaehtoisista. Olet luotettava vapaaehtoinen, joka huolehtii kerhon toiminnasta. Älä kuitenkaan unohda huolehtia omista voimavaroista ja jaksamisesta. Tärkeintä on huolehtia kerhon toiminnasta vastuullisesti, mutta ei oman itsen kustannuksella. Mikäli sairastut, ole reilusti pois kerhosta ja hommaa paikalle sijainen tai peruuta kerhokerta ajoissa.

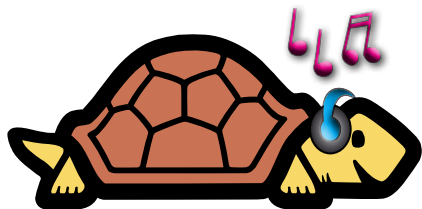
Kannattaa hyödyntää myös muiden ”ohjaajakollegoiden” tuki ja käydä asioita läpi heidän kanssa. Muut saattavat törmätä samanlaisiin ongelmatilanteisiin kuin sinä tai jollain saattaa olla hyväksi havaittu toimintamalli tai ratkaisu johonkin kiperään tilanteeseen. Ole siis avoin ja kysy rohkeasti neuvoa muilta. Aina voit myös olla yhteydessä nuorisotyön suunnittelijaan, jos jokin asia jää vaivaamaan.

Muistiinpanot

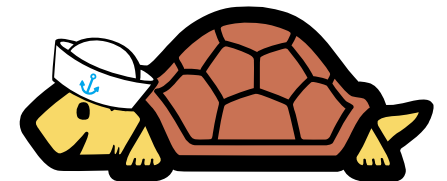
Lined writing area for page 14.

Lined writing area for page 14.

Muistiinpanot

Lined writing area for page 15.

Lined writing area for page 15.

omaille osallistumista
yhteistyötä leirejä
siikki hyvää ruokaa
leffat hemmottelua
koulutusta elämää
keikkoja seittisenä

Nuorisoyhteistyö Seitti
- yhteystiedot:

Jenni Kuusela,
nuorisotyön suunnittelija

Puh. 040 738 8089,
jenni.kuusela@seittiweb.org

www.seittiweb.org

Seitin sivu facebookissa:

[www.facebook.com/
NuorisoyhteistyöSeitti](http://www.facebook.com/NuorisoyhteistyöSeitti)

leittä
pää-aikaa hemmottelua
koulutusta